

6. hrvatski geografski kongres, Trogir,
29. rujna - 02. listopada 2015.

Budućnost ruralne Hrvatske do 2030. u perspektivi dionika i aktera ruralnog razvoja

Aleksandar Lukić, Petra Radeljak,
Dane Pejnović

Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet,
Geografski odsjek

Projekt CRORURIS

- Oblikovanje niza alternativnih razvojnih scenarija ruralnih područja Hrvatske 2030.
- Svrha: poticanje znanstveno utemeljene javne rasprave o budućnosti ruralne Hrvatske
 - u akademskoj zajednici
 - među političkim i ostalim relevantnim akterima

Ciljevi projekta CRORURIS

- Oblikovanje **konceptualnog teorijskog okvira**
 - razumijevanje suvremenih promjena u ruralnim područjima Hrvatske
- Oblikovanje **metodološkog pristupa**
 - identificiranje dominantnih trendova, njihovo prostorno determiniranje te predviđanje budućeg razvoja temeljem statističkog modeliranja i metode Delfi
- Stvaranje **scenarija i kontekstualiziranje** u europskim okvirima

CRRURIS

Phase 1: Recognizing key drivers of change

- Rural demographic patterns
- Economic and agricultural market transformations and trends
- Environmental and land-use change.

Phase 2: Recognizing rural diversity

- Typological approach – cluster analysis
- Judgment on degree of influence of change_drivers to type of rural area
- Modelling and DELPHI

Phase 3:

Constructing alternative future scenarios

- Simulations of the model
- Developing scenario storylines
- Elaboration in the Croatian and EU context
- Comparison with conceptual framework and similar studies

Primjeri poznatih scenarija na globalnoj razini

- Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC scenarios
- UNEP's Global Environmental Outlook scenarios
- OECD Environmental Outlook
- ESPON

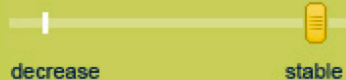
New policy scenario

Define your own policy

Choose a reference scenario:

Scenario A2

Market support

Income support

Ambition to stimulate biofuel

Stimulate Less Favoured Areas

Show result as

Save policy scenario

Map detail: Europe

Timeslice: 2030

Indicator: Select indicator group

Select indicator

- built-up area
- non-irrigated arable land
- pasture
- forest/nature/natural grasslands
- inland wetlands

Click [here](#) to go to the page where you can download and install the software application on your computer, using [Java Web Start](#).

Land Use Simulation SCENAR 2020

Baseline Scenario

Play

Stop

Zoom In

Zoom Out

Full extent

Click to select scenario:

[Baseline Scenario](#)

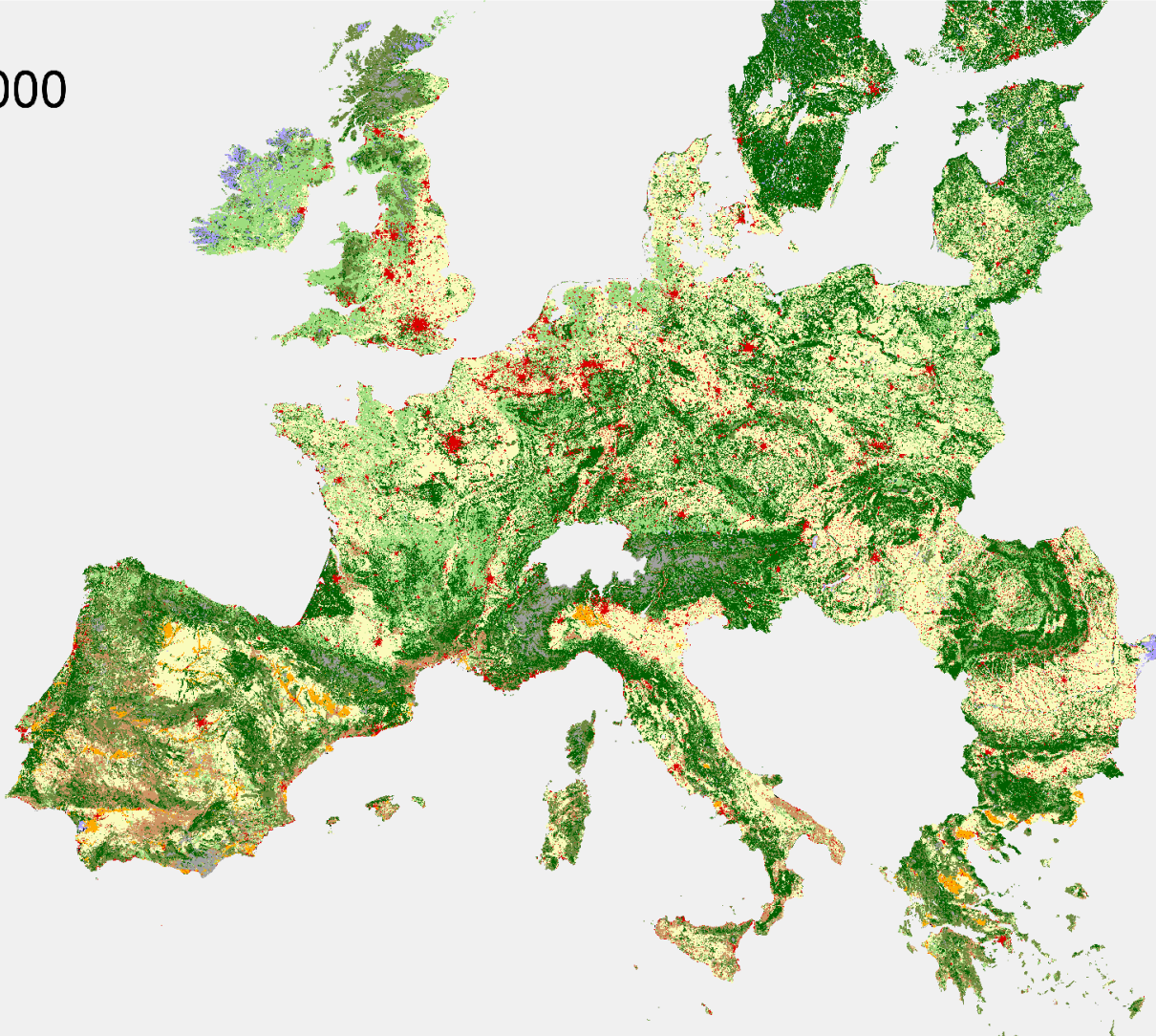
[Liberalisation Scenario](#)

[Regionalisation Scenario](#)

Legend

- Built-up area
- Arable land (non-irrigated)
- Pasture
- (semi-) Natural vegetation
- Inland wetlands
- Glaciers, snow, sands and sparsely vegetated areas
- Irrigated arable land
- Permanent crops
- Forest
- Recently abandoned farmland
- Water

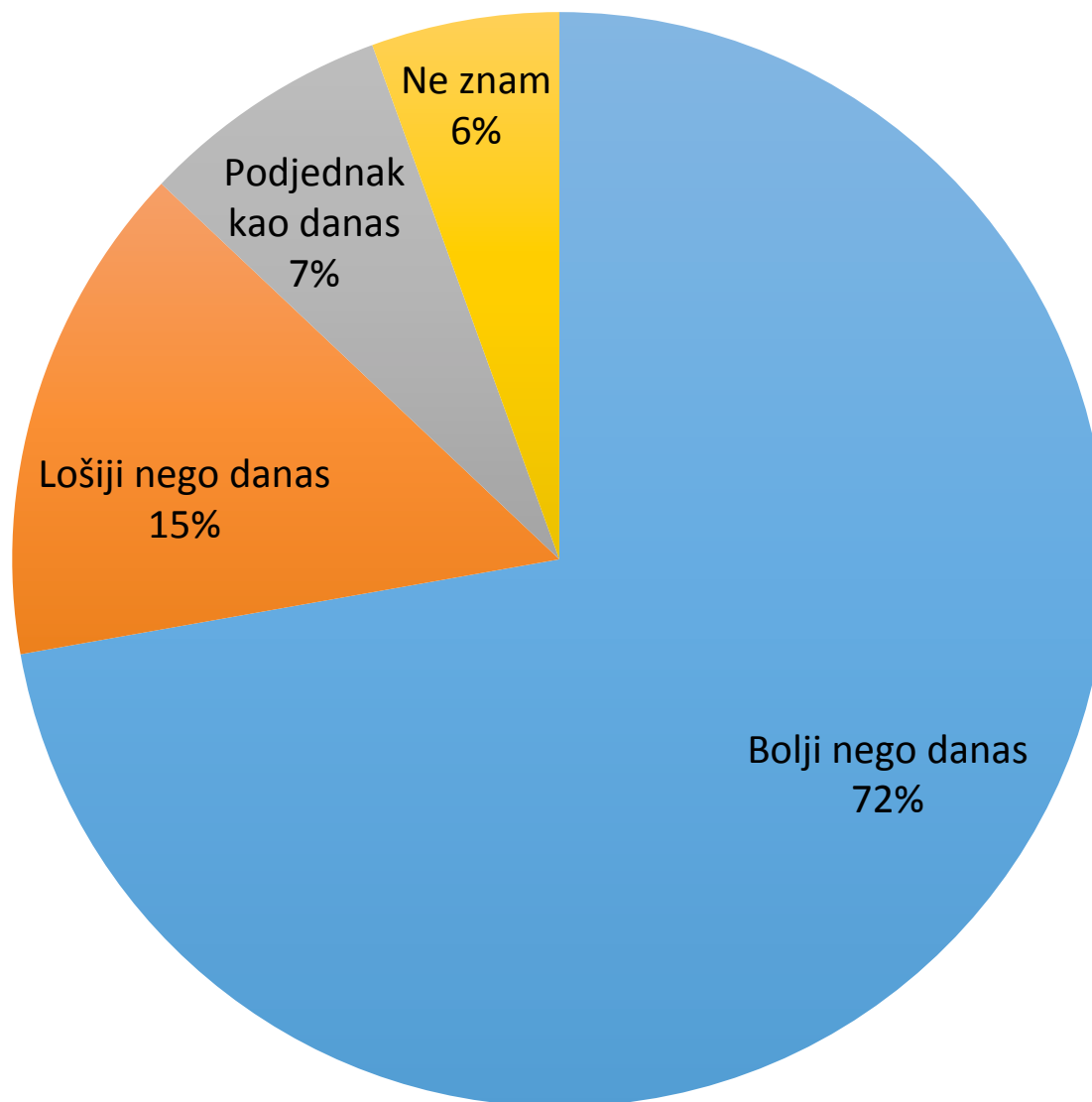
2000

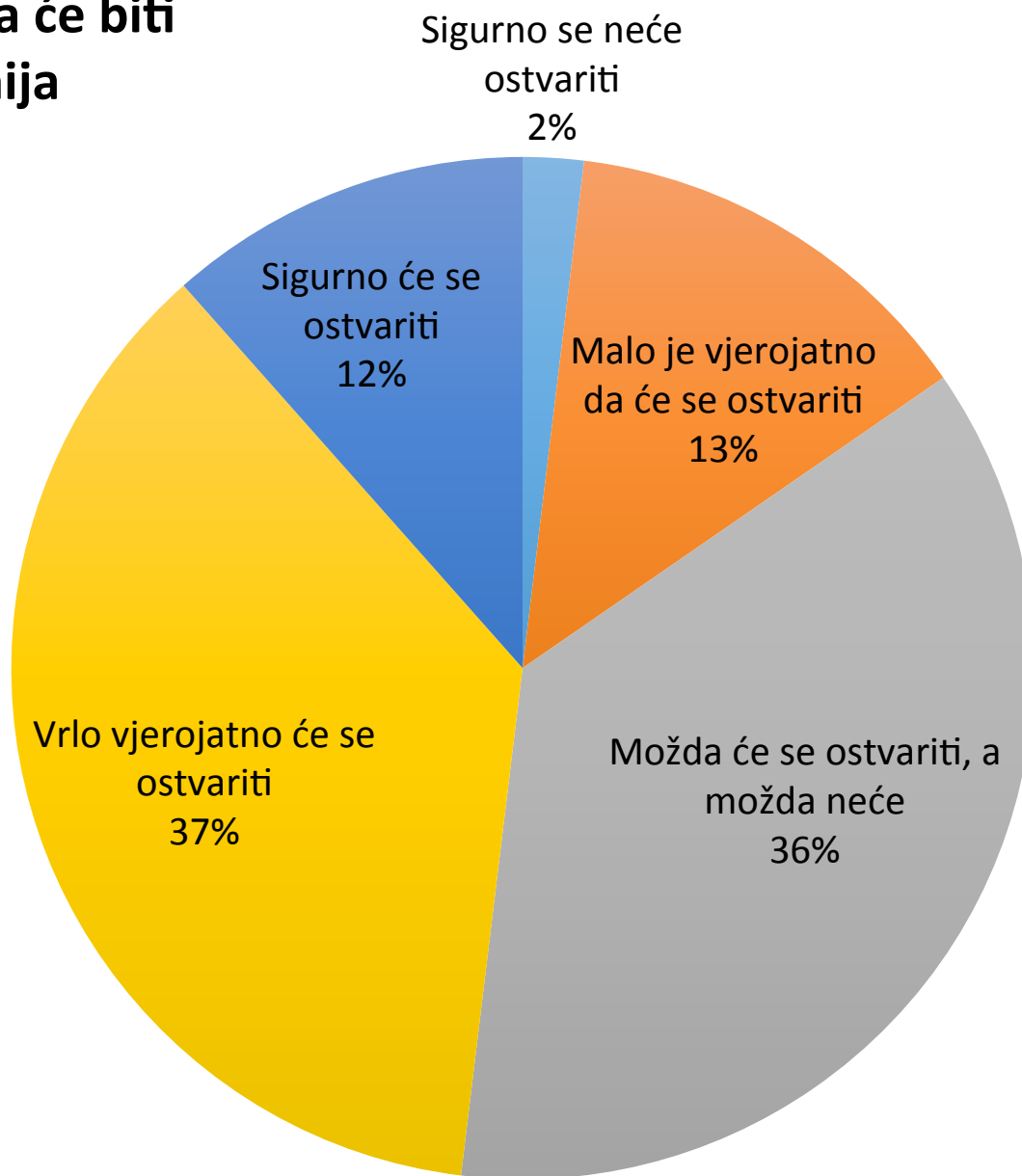
Identificiranje dominantnih trendova, njihovo prostorno determiniranje te predviđanje budućeg razvoja

- Anketno istraživanje sudionika Prvog hrvatskog ruralnog parlamenta
 - 55 ispitanika
 - predstavnici LAG-ova, udruga, Ministarstva poljoprivrede, akademske zajednice
 - 29 žena i 26 muškaraca
 - 17 županija
 - stavovi o općim razvojim obilježjima ruralnih područja, gospodarstvu, demografskom stanju i procesima, opremljenošću središnjim funkcijama te utjecaju ulaska Hrvatske u EU
 - ocijenjen je utjecaj različitih aktera na razvoj ruralnih područja
 - te su izdvojeni čimbenici koji će najviše utjecati na promjene.

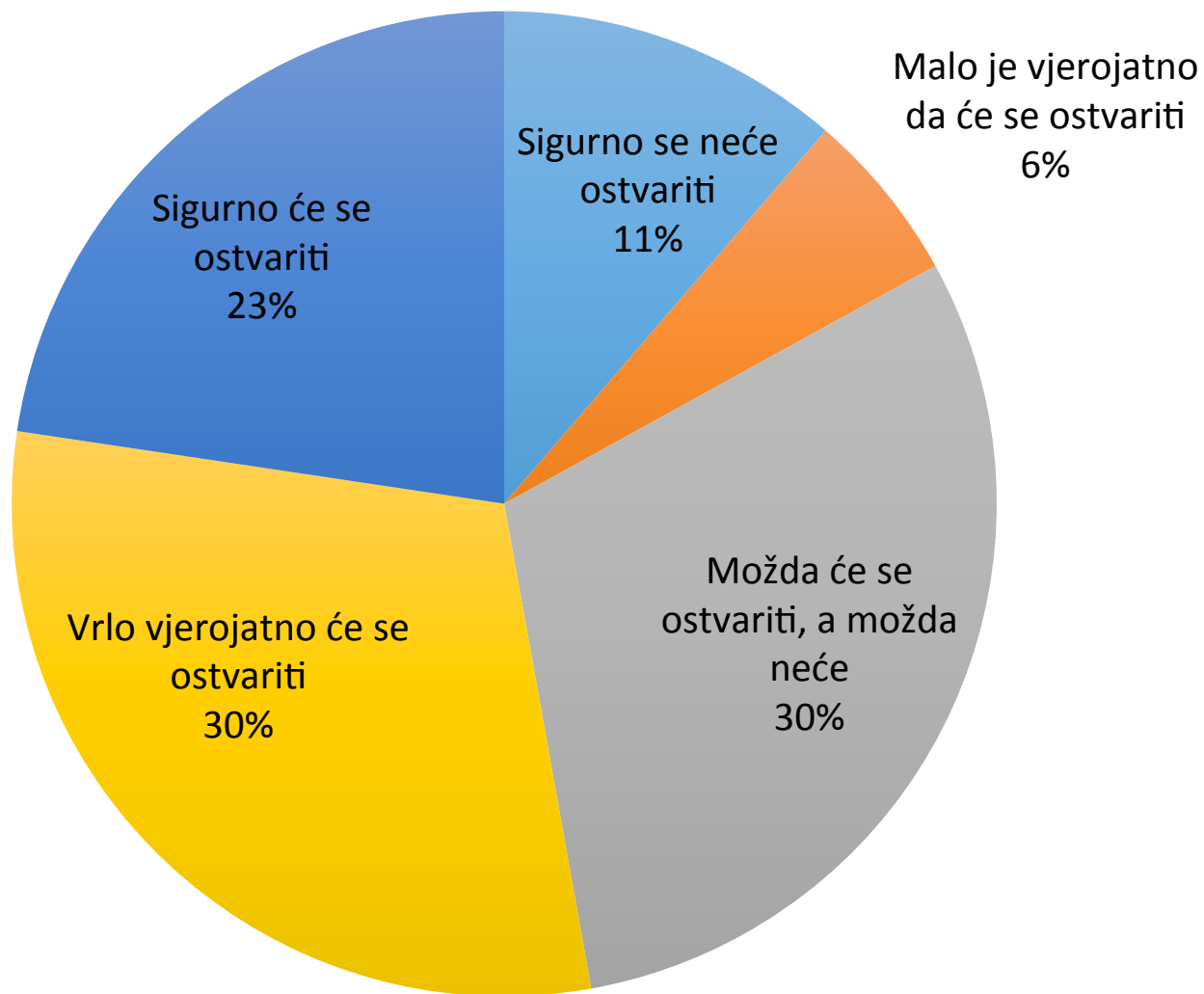
Kakav će biti život u ruralnim područjima Hrvatske 2030.?

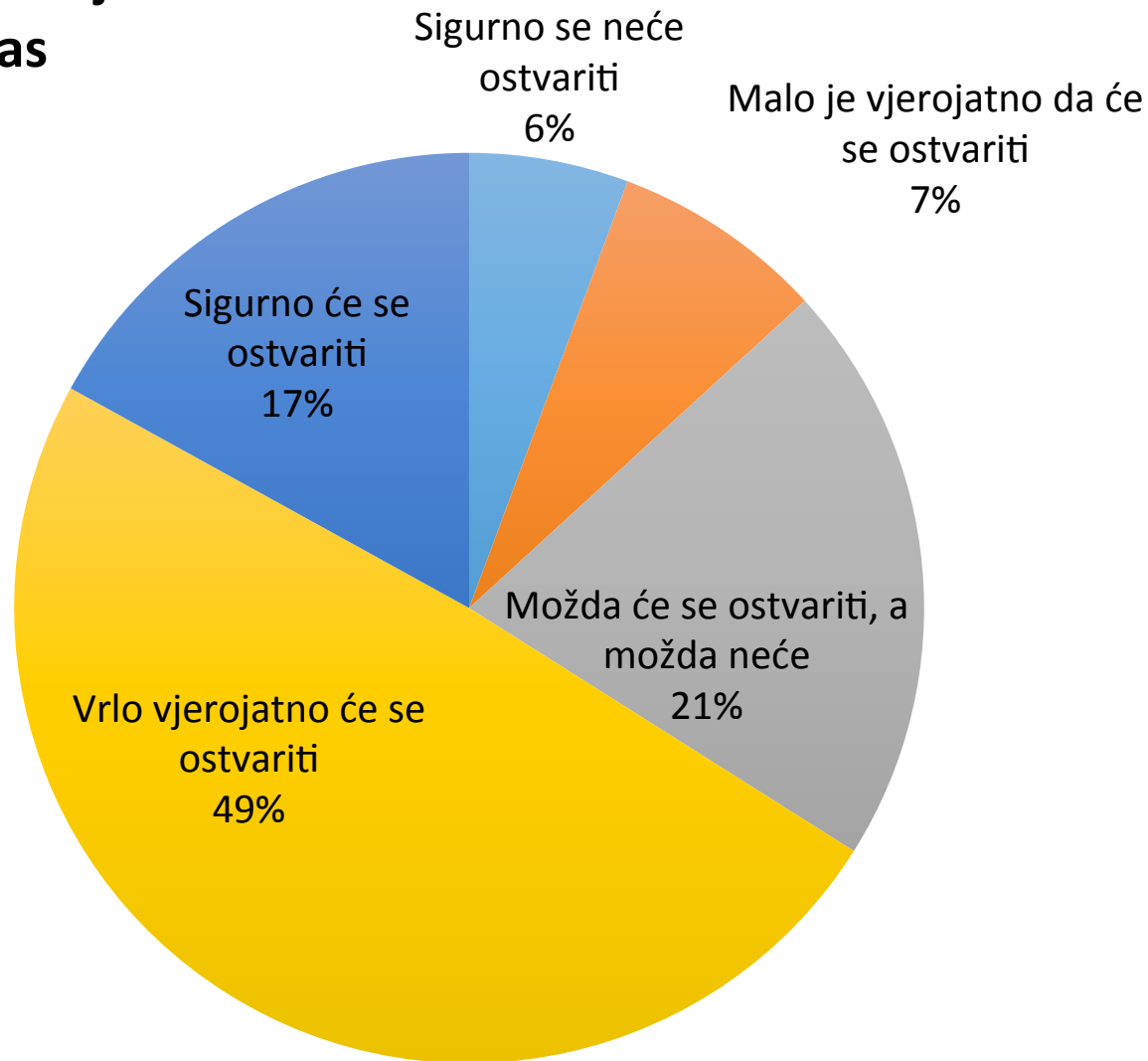
Poljoprivreda će biti razvijenija

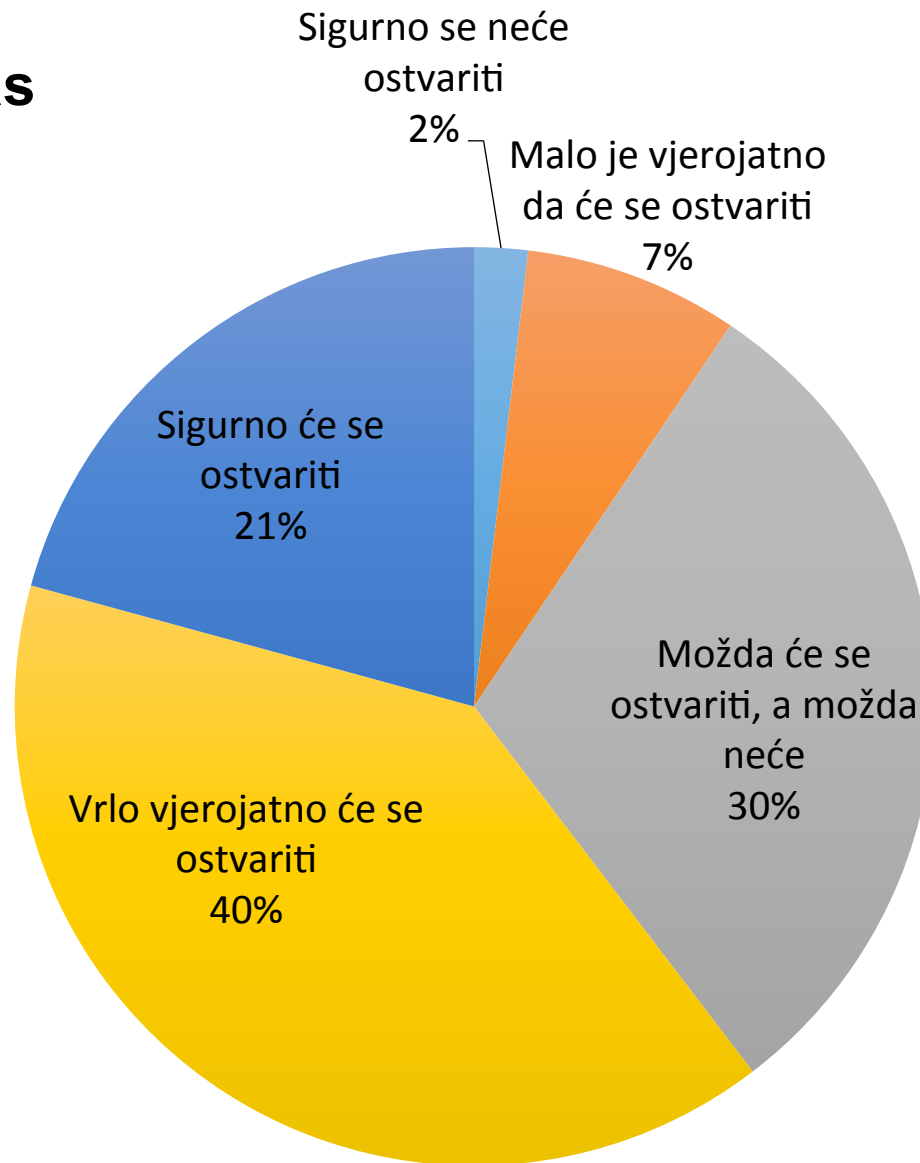
Udio obradivih poljoprivrednih površina bit će veći nego danas

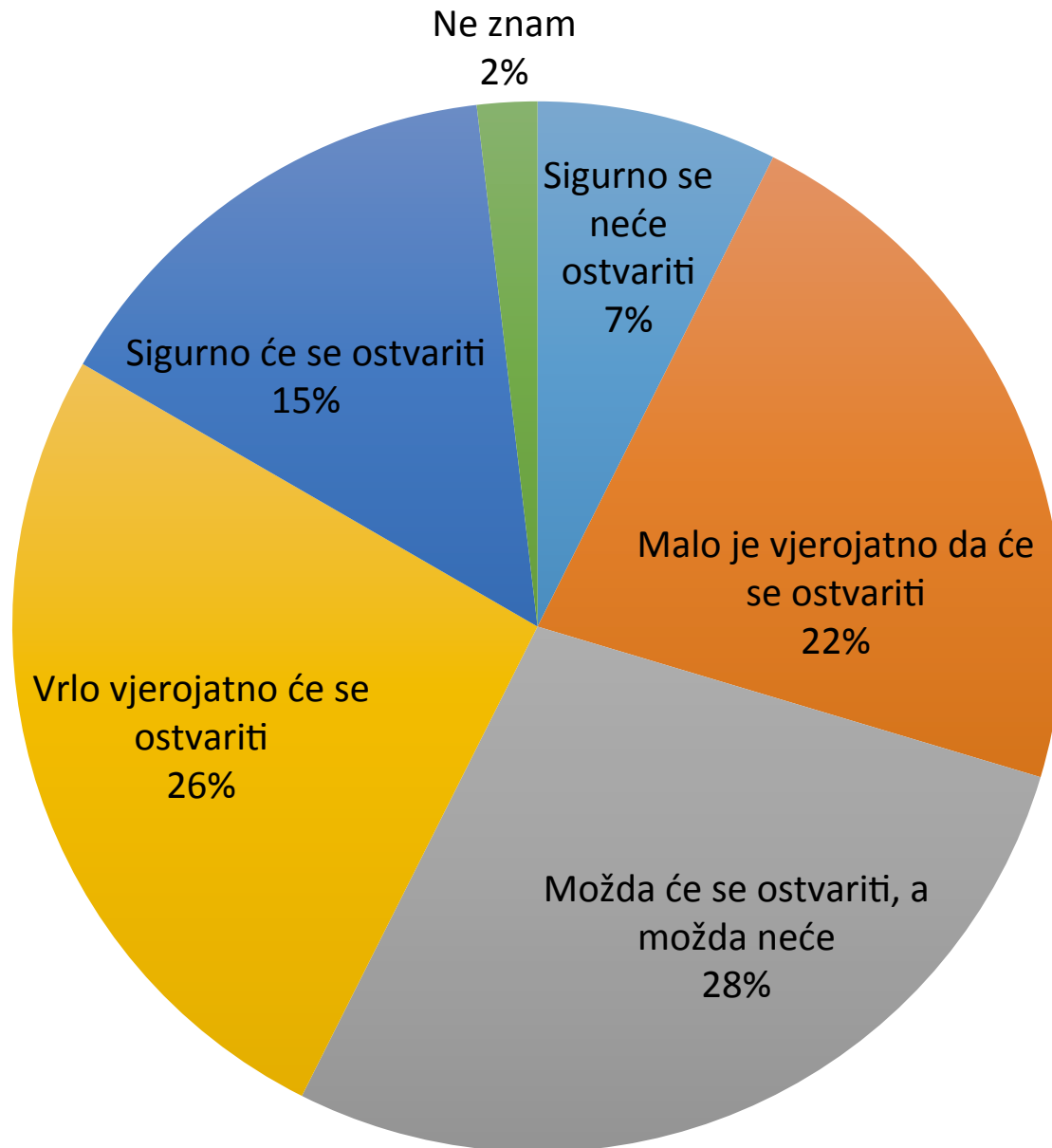
Obiteljska poljoprivredna gospodarstva će imati veći značaj nego danas

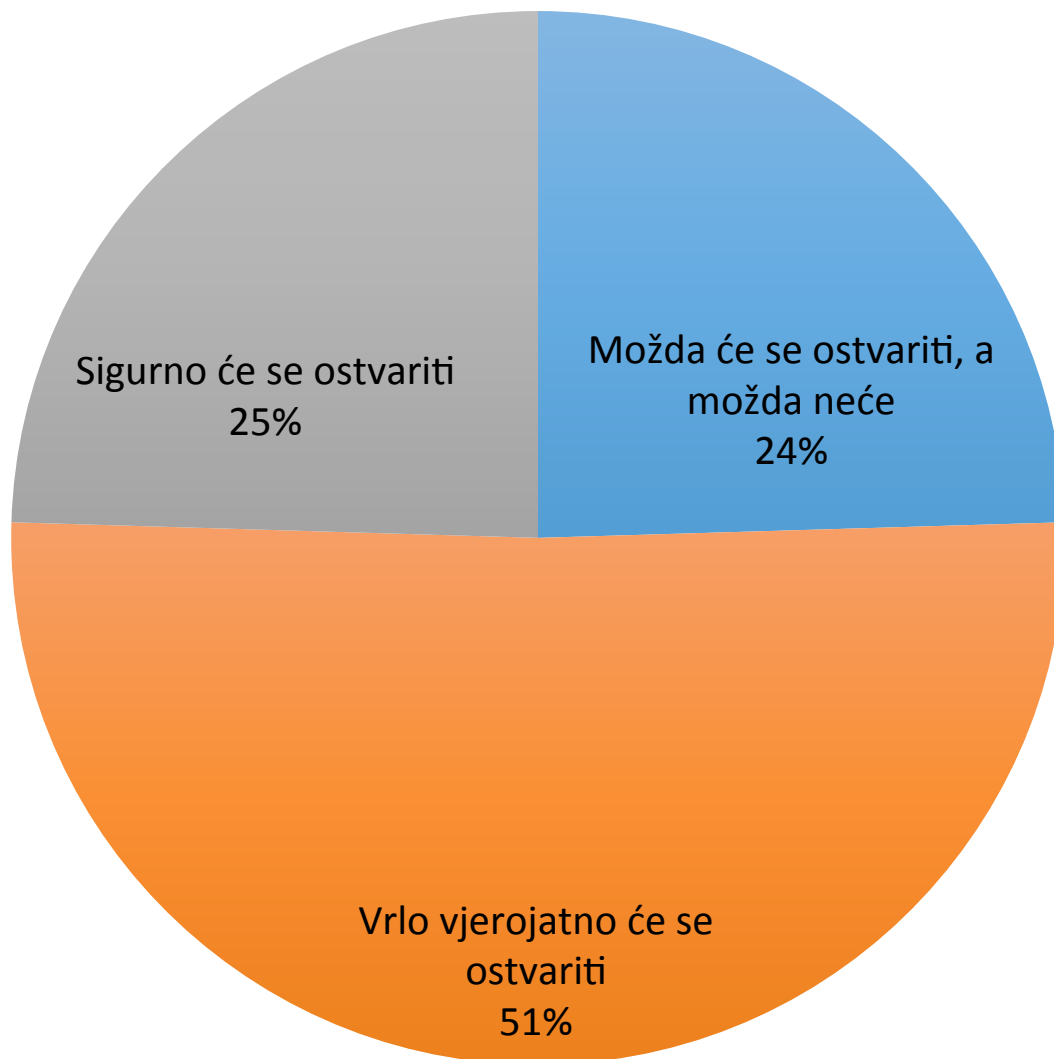
Poslovni subjekti (tvrtke) će imati veću ulogu nego danas

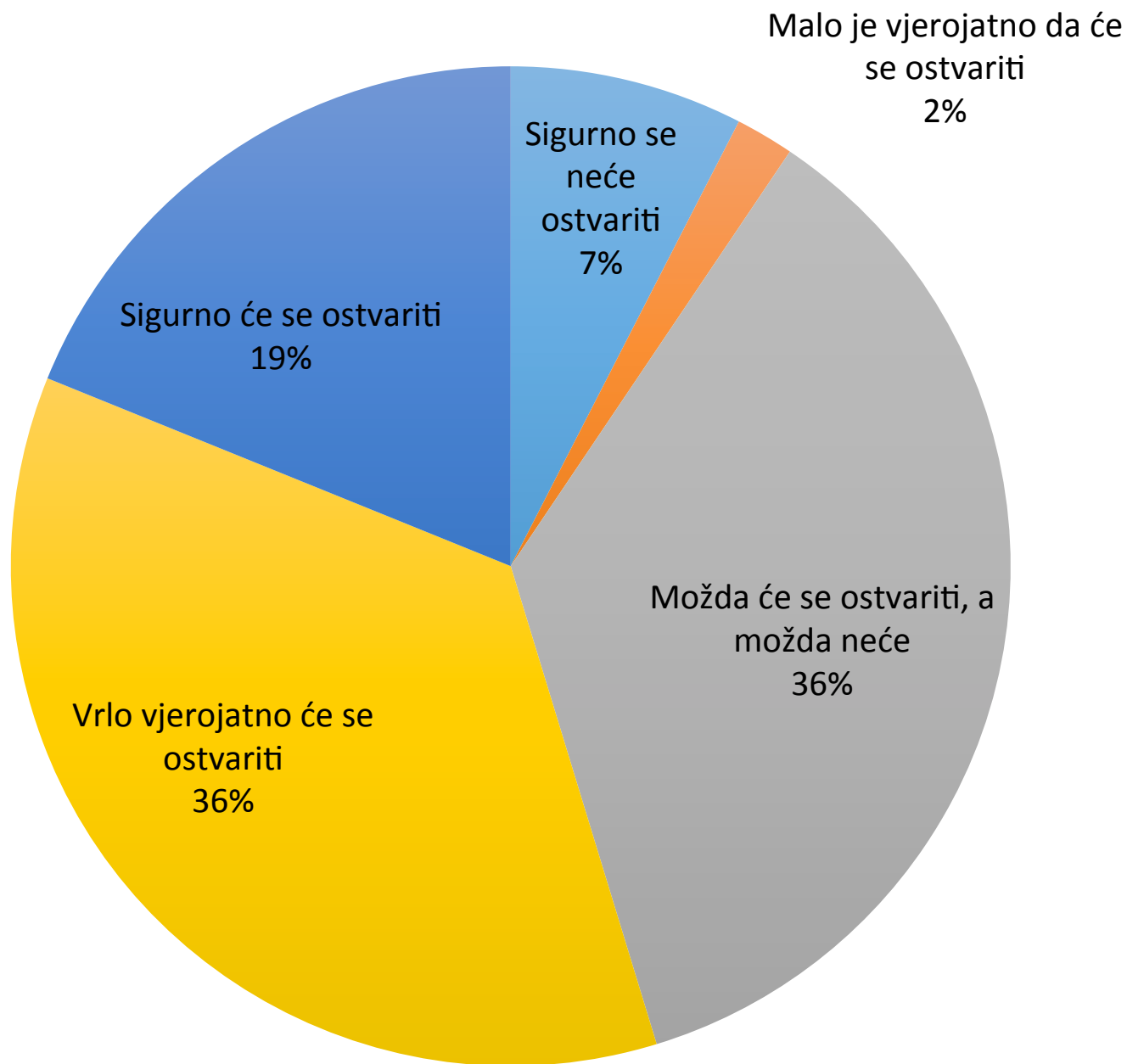
Hrvatska će veći dio svojih potreba za hranom podmirivati vlastitim poljoprivrednim proizvodima nego danas

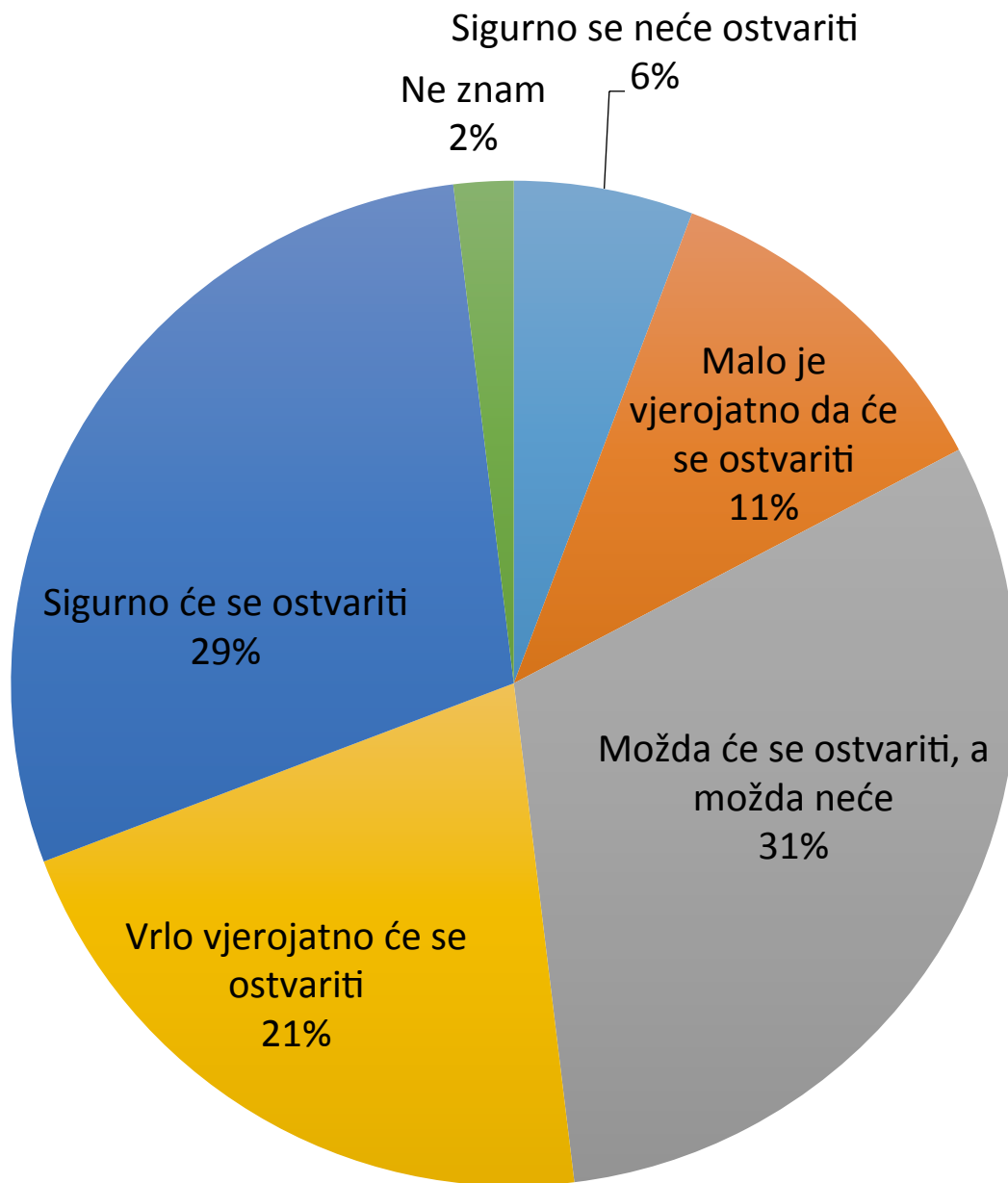
Turizam u ruralnim područjima će imati veći značaj nego danas

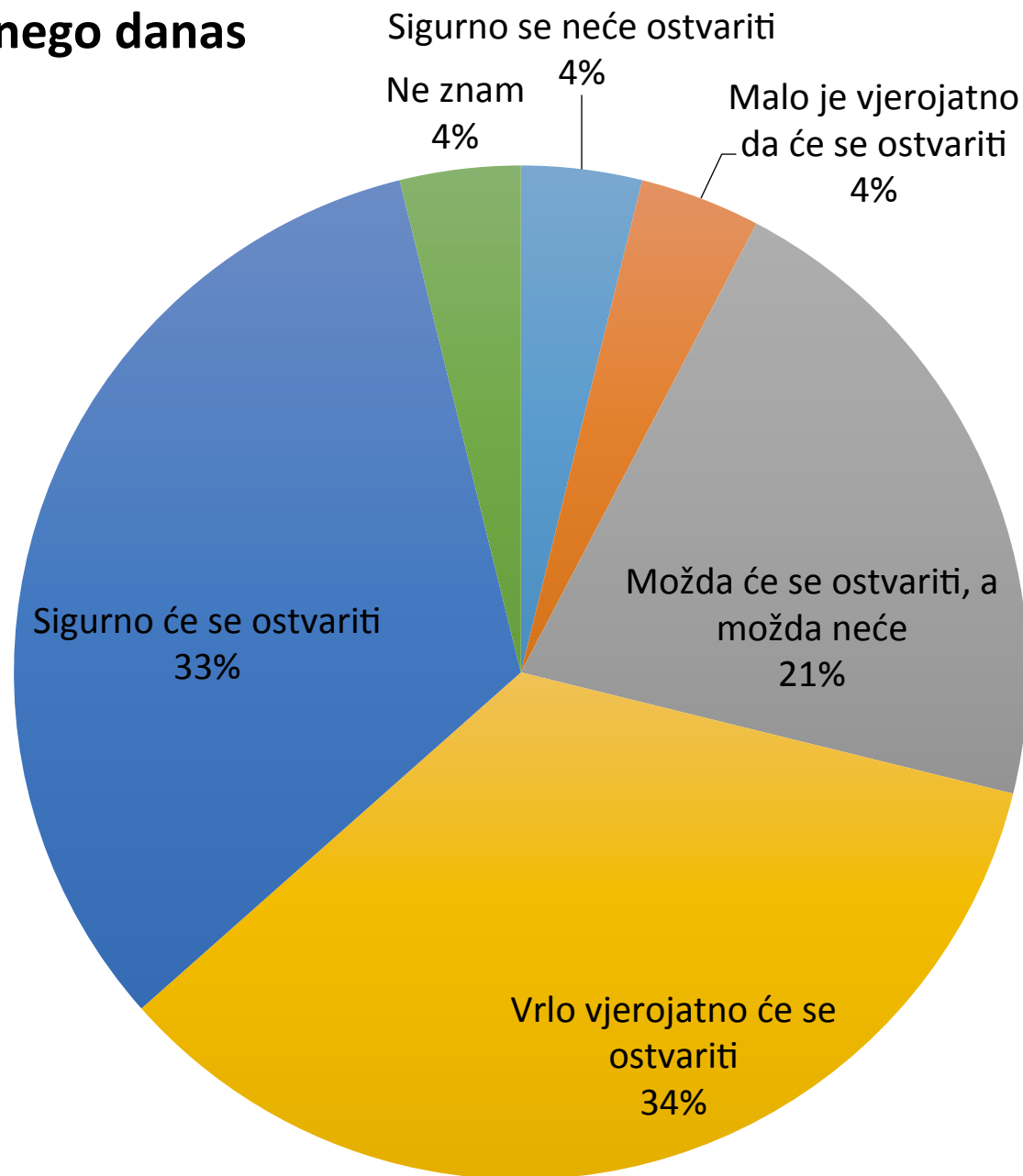
Ruralna područja nudit će raznovrsnija radna mjesta nego danas

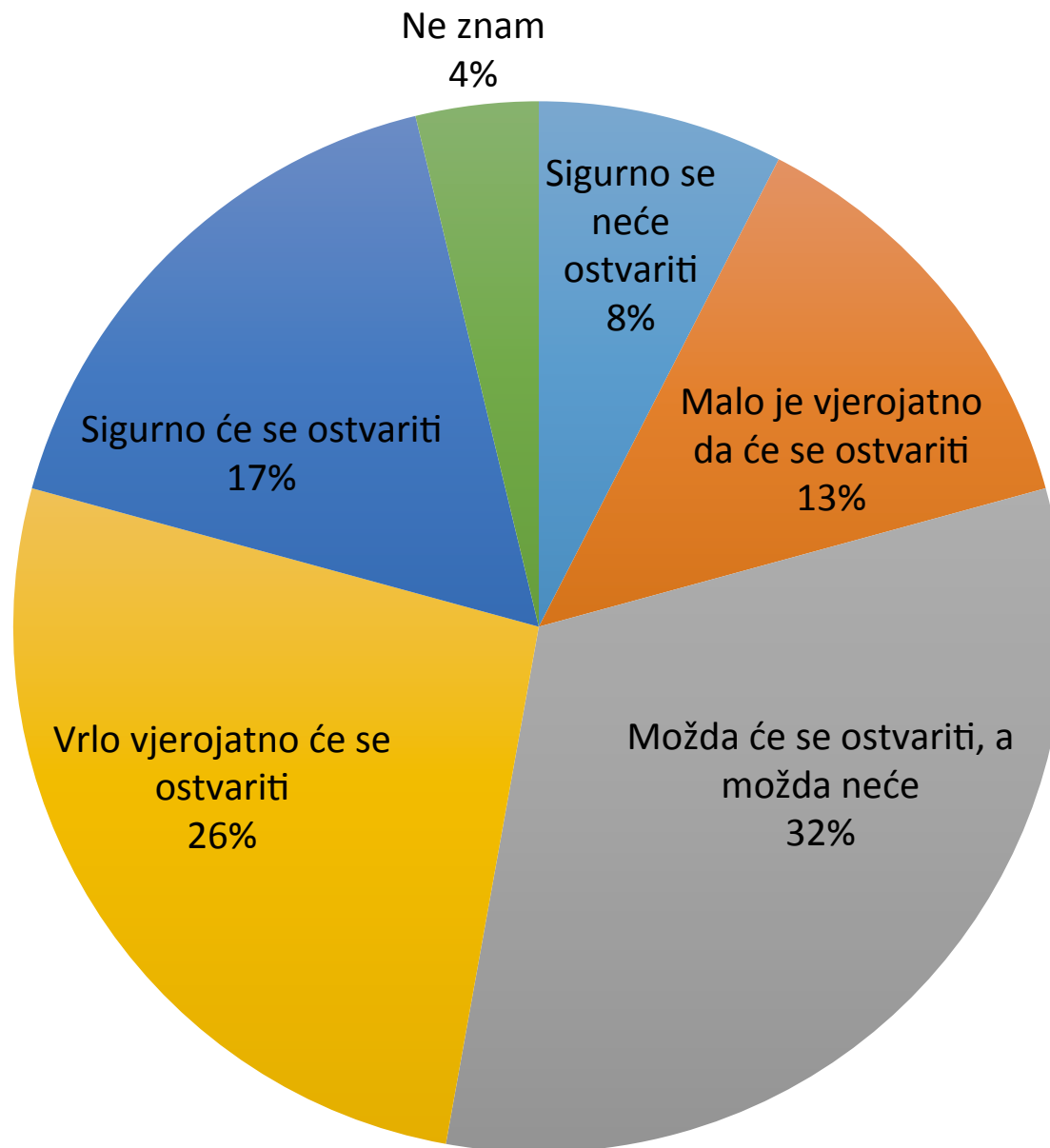
Broj stanovnika u ruralnim područjima će biti manji nego danas

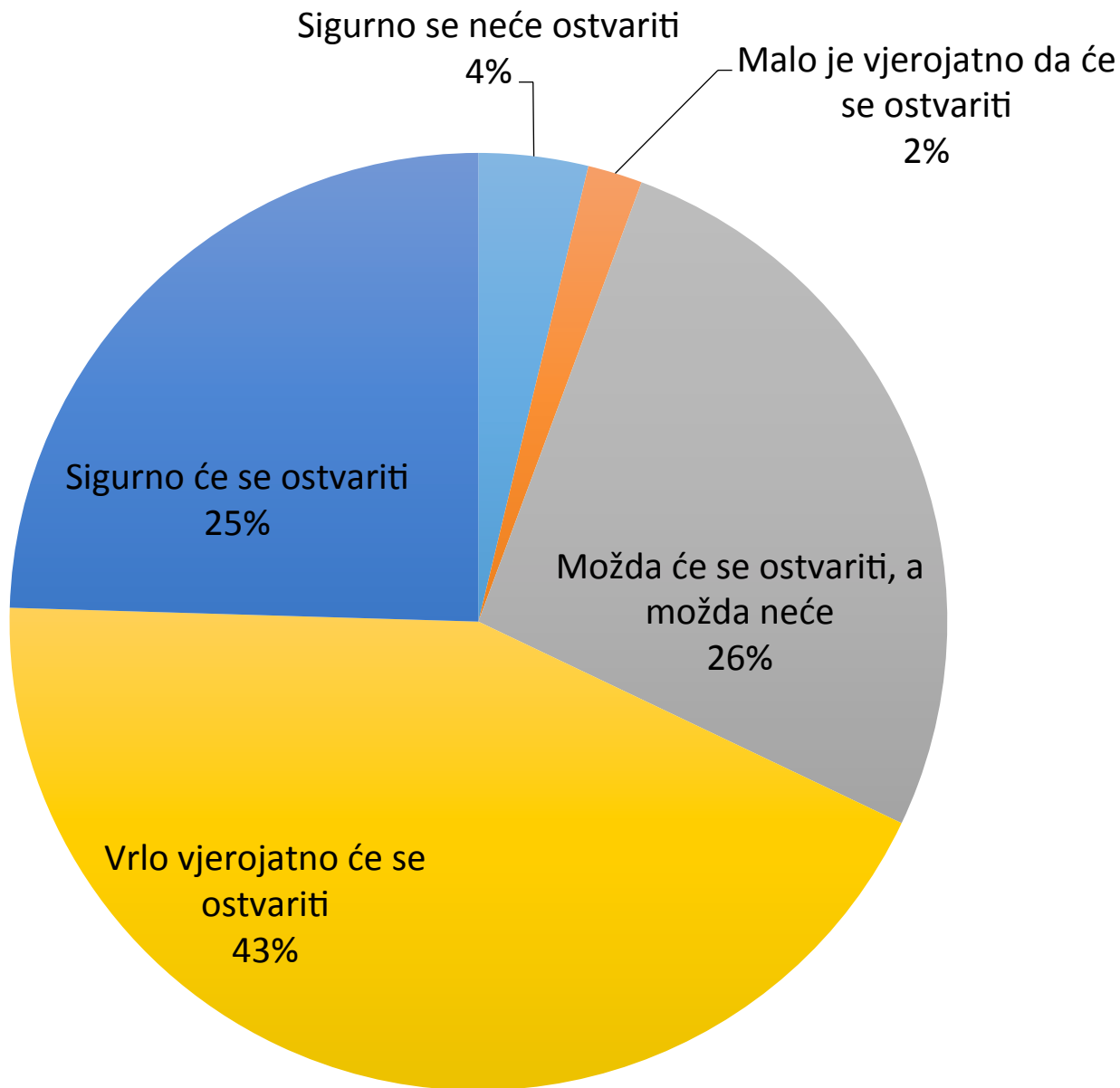
Stanovništvo ruralnih područja će biti starije nego danas

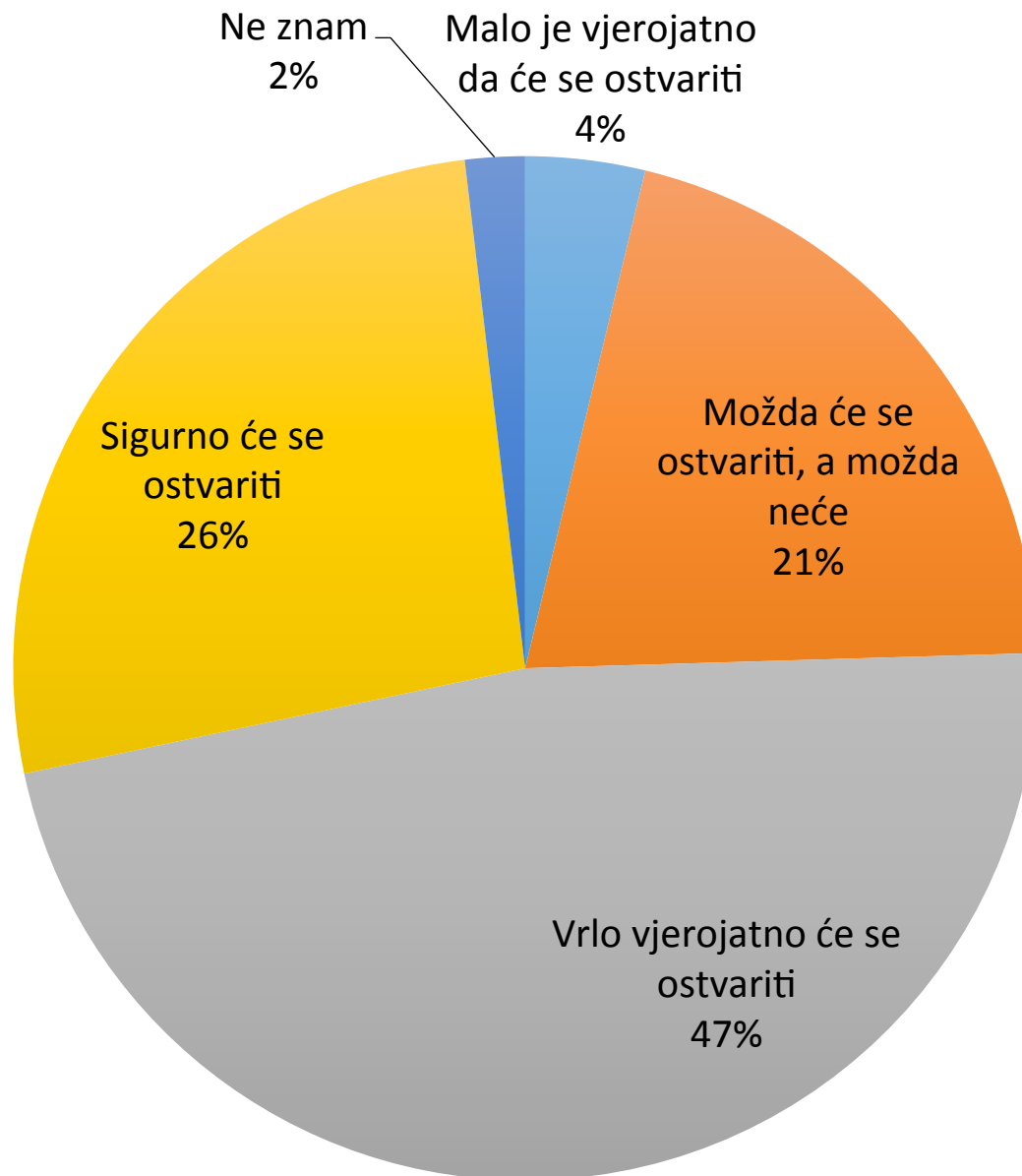
Broj osnovnih škola, ambulanti i pošta u ruralnim područjima će biti manji nego danas

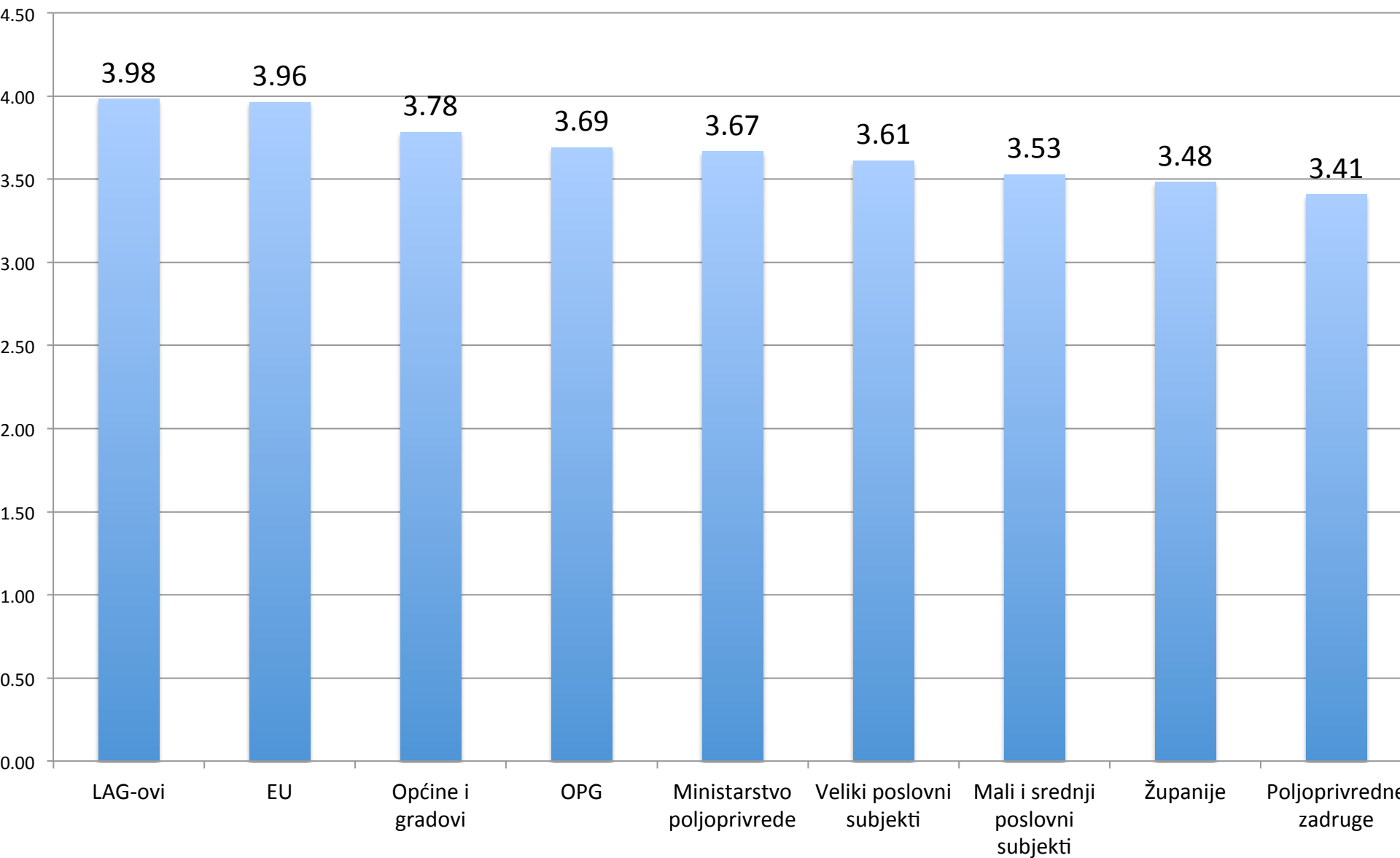
Ulazak Hrvatske u EU će se do 2030. pretežito pozitivno odraziti na naša ruralna područja

LAG-ovi će do 2030. postati nezaobilazni akteri u razvoju ruralnih područja

Na ljestvici od 1 do 5 ocijenite utjecaj navedenih aktera u razvoju ruralnih područja Hrvatske do 2030.

Koji će čimbenici, po Vašem mišljenju, najviše utjecati na promjene u ruralnim područjima Hrvatske do 2030. godine?

- Radna mjesta
- Demografska pitanja
- Obrazovanje
- Komunalna infrastruktura i promet
- Središnje funkcije, uslužne djelatnosti i socijalna infrastruktura
- Državna politika
- Ujecaj EU
- Teritorijalni i integralni pristup ruralnim područjima
- Financijska osnova
- Svijest
- Životni stilovi
- Odnos velikih i malih ekonomskih aktera
- Vrednovanje postojećih resursa
- Inovacije i diverzifikacija

Demografska pitanja

- Iseljavanje
- Ostanak mladih u ruralnim područjima
- Smanjenje i starenje stanovnika
- Natalitetna politika i poticanje mladih na zasnivanje obitelji
- Promjena strukture stanovništva
- Doseljavanje urbanog stanovništva

Obrazovanje

- Obrazovanje mladih u zanimanjima koja su potrebna na tržištu rada
- Edukacija, posebno o mogućnostima korištenja finansijskih sredstava

Teritorijalni i integralni pristup ruralnim područjima

- Prepoznavanje potreba i specifičnosti ruralnog područja RH
- Shvaćanje Vlade i ministarstva poljoprivrede da je ruralni prostor zapravo cijela Hrvatska, osim par većih gradova te da se taj prostor treba sagledati sveobuhvatno, a ne samo kroz poljoprivredu
- Percepcija resornih ministarstva o važnosti ruralnih prostora

Odnos velikih i malih ekonomskih aktera

- Veći naglaska na male proizvođače (OPG-ove), a ne na velika poduzeća
- Favoriziranje velikih sustava u odnosu na OPG za posljedicu ima napušten i prazan ruralni prostor
- Velike korporacije koje će kupovati mala i propala poduzeća, koje već imaju plasman u inozemstvo i EU, s tim da naši ljudi već navikli na siromaštvo, pristajati na takve uvjete jer nemaju izbora.
- Zadrugarstvo
- LEADER, LAG-ovi
- Utjecaj malog i srednjeg poduzetništva u ruralnim područjima.

Inovacije i diverzifikacija

- Energetika – OIE
- Nov tehnologije
- Razvoj inovativnih i korištenje autohtonih proizvoda i njihova daljnja distribucija u obliku brendiranih proizvoda malih i srednjih poduzetnika

Zaključak

- Visoka razina stručnosti anketiranih
- Prepoznati “novi” čimbenici
 - Svijest
 - Životni stilovi
 - Odnos velikih i malih ekonomskih aktera
 - Inovacije i diverzifikacija
- Daljnje uključivanje razvojnih aktera u istraživanje
 - Njihova edukacija (kroz povratne informacije)
 - Priprema za sudjelovanje u raspravi na kraju projekta

Hvala na pažnji!

CRORURIS 2030
alukic@geog.pmf.hr

This work has been supported by the Croatian Science Foundation under the project number 4513. Any opinions, findings, and conclusions or recommendations expressed in this material are those of the author(s) and do not necessarily reflect the views of Croatian Science Foundation.